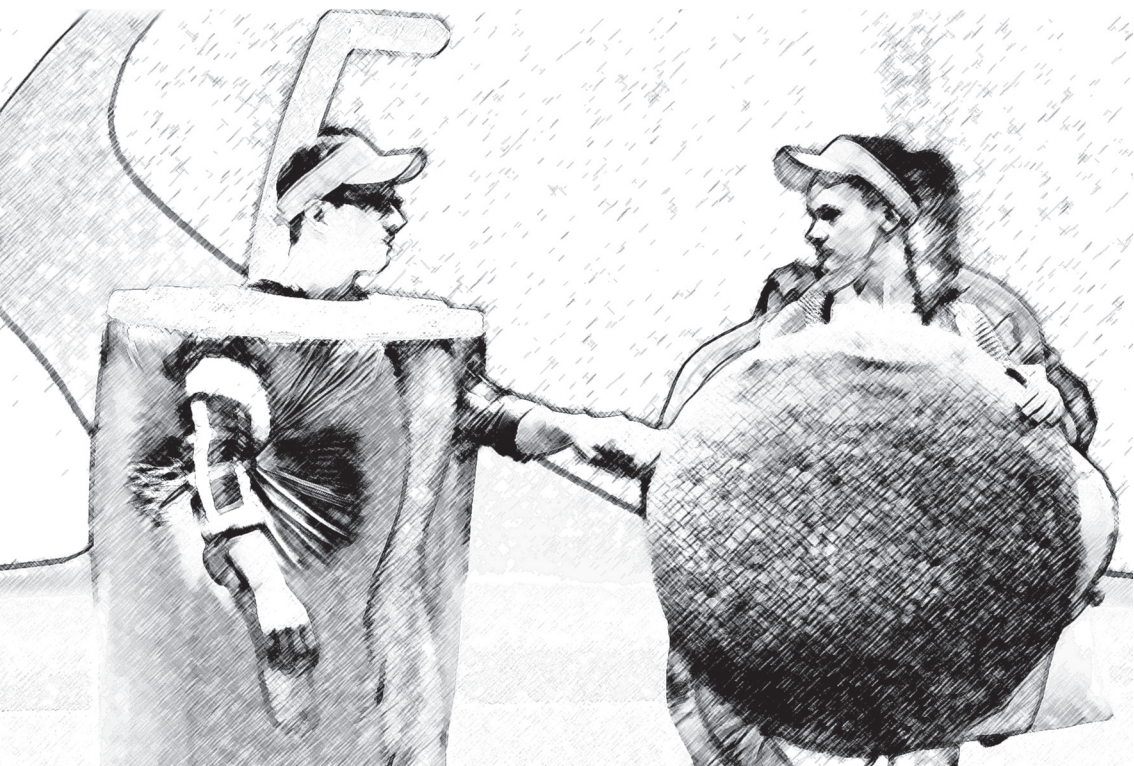

התאטרון הרומני היום - משחק, מחזאות, בימוי, חלל

שבוע לימוד והתנסות

מיזם משותף של החוג לאמנות התאטרון
באוניברסיטת תל-אביב והמכון הרומני

8.04.11 - 3.04.11

התאטרון הרומני היום - משחק, מחזאות, בימוי, חלל

לפני שנתיים קיימנו בחוג לאמנות התאטרון שבוע לימוד והתנסות, שהוקדש לתאטרון הפולני בן-זמננו. השנה אנחנו מקיימים, בסיועו ובאדיבותו של המכון הרומני לתרבות בתל אביב, שבוע של סדנה, הרצאות וקריאת מחזות, החוברים יחדיו להיכרות ראשונית עם התאטרון והמחזאות הרומניים של העידן שאחרי מסך הברזל, ולטעימה מגישותיו הבלתי שגרתיות לכתיבה דרמטית, לבימוי, למשחק, לחלל, ליחסי קהל-במה ועוד.

דומה שמספר סיבות חוברות למשיכה שלנו, כחוקרי תאטרון, תלמידיו ויוצריו לתרבות התאטרון המזרח-אירופית, ובכללה, בראש ובראשונה לתרבות התאטרון הרומנית. ראשית, בעוד התאטרון הישראלי מסתמך בעיקר על שמות כוכבים "גדולים" כדי למשוך קהל, התאטרון הרומני, זה שלפני קריסת המשטר הקומוניסטי, וזה שאחרי המהפך, הוא תאטרון של במאים. ותאטרון של במאים פירושו תחביר תיאטרלי, ויתור על מימזיס ריאליסטי-נטורליסטי, פיוט בימתי, עולם ייחודי, סגנון אישי, פרשנות מקורית ומעמיקה, האומץ לנפץ מוסכמות מקובלות ופרובוקציה פוליטית, חברתית ואתית.

נהוג לטעון, כפי שגורס למשל חוקר התאטרון האמריקאי דניאל ג'רולד, שבתקופת הדיקטטורה הקומוניסטית הן המחזאים והן הבמאים נדרשו ל"מיתוס ואגדה, מטאפורה ודימוי פיוטי" על מנת לעקוף את הצנזורה הדרקונית, ולעסוק בנושאים כחופש לעומת רודנות, הדחף להתפשר, ליישר קו, ובעיית חירותו הנשללת של הפרט. אולם דומה שטענה זו בטעות יסודה: מאפיינים אלה ייחדו את התאטרון הרומני מאז ומעולם. עוד מימי הקלאסיקון, מחבר הקומדיות יון לוקה קאראג'יאלה (**המכתב האבוד**), ועד ליוצרים רומניים גולים כטריסטאן צארה, אז'ן יונסקו ו(להבדיל?) יוסף מונדי, בתחום המחזאות, ואנדרי סרבאן, ליויו צ'וליי, ראדו פנצ'ולסקו ודוד אסריג בתחום הבימוי, אמנות הבמה הרומנית מתייחדת בתחביר דרמטי, שפת גוף ושפת מיזנסצנה וסצנוגרפיה מטאפוריים, פנטסטיים, גרוטסקיים, היברידיים, אלגוריים, אבסורדיים ועתירי דימויים, גם כאשר אין חרבו של הצנזור

והשליט מונחת על צוואר היוצר, ואולי דווקא אז, כפי שגרסה תנועת "התאטרליזציה המחודשת של התאטרון" בשנות ה-70 של המאה הקודמת.

למרבה האירוניה, דווקא מאפיינים אסתטיים מובהקים אלה של המופע המודרני בכלל, והתאטרון הרומני המסורתי בפרט, נתפסו אחרי הפיכת 1989 כאנכרוניסטיים, ככורח המציאות המרה של המשטר הטוטליטרי, כורח שיש להיפטר ממנו, כפי שהתבטא הבמאי הרומני הגולה המפורסם ביותר, אנדריי סרבאן, כשחזר ב-1990 לרומניה על מנת לנהל את התאטרון הלאומי בבוקרשט, הצהרה העשויה להישמע תמוהה ביותר באוזנינו האמונות על טקסטים ריאליסטיים, כמו-תיעודיים, עשויים היטב:

המראה הגדולה, שהינה התאטרון שלנו, לא תהיה נידונה עוד לשקף את המציאות באורח עקיף אך ורק באמצעות מטאפורות. משוחררת מצנזורה ומטוהרת מאותן מטאפורות עתיקות שאבד עליהן הכלח, ומן התלות בהן, המראה עשויה לגלות את האמת על החוויה האנושית שלנו.

ואכן, בעוד הבימוי הרומני משמר את המעוף התאטרלי והמסוגן שלו, הרי שהמחזאות שצמחה מאז מהפך המאה הנוכחית מתבלטת -- אולי בהשפעת סדנאות כתיבה מערביות, ובעיקר אלו של ה"רויאל קורט" הלונדוני -- בזיקתה הבלתי אמצעית לחיי היום-יום, כפי שנוכל להיווכח מקריאת מחזותיהן של ורה יון, מריה מנולסקו וג'יאנינה קרבונריו במהלך השבוע הרומני. "תחושת הזוהמה והעוני מקיימת נוכחות מתמדת" -- אומר דניאל ג'רולד "גופות נדחפות ונדחקות; הבשר מעונה ומצולק. פחות עוסקים באוניברסלי, במופשט, בפוליטי, ויותר במקומי ובאיזורי. הכאן ועכשיו הוא הבית, הרחוב, התחבורה, מקום העבודה, והרבה בעיות כרוכות באי היכולת למצוא את מקומך: בבית, במשפחה, בחברה, באומה".

מחזאות מרתקת זו, שלמרות הכל, הריאליזם כביכול שבה מעוצב, מעובד ומתזמר להפליא, ראויה להתוודעות, שכן היא עוסקת על פי רוב בהווית חייהם של בני השכבות הנחשלות ביותר, מייצגת את הבורגנות הזעירה -- זו המעריצה את החלום הקפיטליסטי ומאבדת בשל כך את זהותה, וזו שנדחקה לשוליים על ידי החברה המתיימרת לממש את החלום הקפיטליסטי. "המין האנושי, לבוש הבלזאים, המוכה, הבזוי", בתיאורו הציורי של דניאל ג'רולד, "ימצא במחזאות זו את מיטב נציגיו במוקעים מן החברה, בשוליים, במוזנחים, בבלתי מרוצים, במבזים, בנשכחים, בנטולי הסיפוק, במנוכרים". ותכונות אלו הן שהופכות את הדרמה הרומנית העכשווית -- דרמה דינאמית, טעונה, תזזיתית, קצבית, ועם זאת, מתוחכמת ומעמיקה -- לכלל-אנושית בעידן הגלובליזציה בו אנו חיים, ולמשקפת מצבים שאינם כה רחוקים ממצבה הפסיכו-סוציולוגי של חברת השפע החומרנית

והחקיינית שלנו, עם הפערים ההולכים וגדלים בה בין העשירון העליון לתחתון.

ומעבר לכל זאת, אי אפשר לשכוח את הקשר שלנו כישראלים וכיהודים לתרבות התאטרון הרומנית. זהו קשר חזק ומשמעותי במיוחד, כדברי החוקרת ד"ר שלי זר ציון:

התאטרון היהודי נולד ברומניה. ב 1876 התגלגל אברהם גולדפאדן, משכיל יהודי מרוסיה, אל יאסי שברומניה. שם הוא חבר אל ישראל גרודנר, אחד מן השפילערים של ברודי, ושם הקימו לראשונה את מה שצמח עד מהרה להיות התאטרון היהודי, והתפשט בכל רחבי מזרח אירופה ובכל רחבי התפוצה היהודית דוברת היידיש. לבד מגולדפאדן, תאטרון היידיש הרומני שימש כבית גידולו של אחד הקומיקאים החשובים בראשית התאטרון היידי -- זיגמונט מוגלסקו. כבר בראשית ימי התאטרון היידי הייחוס הרומני היה לשם דבר. כך למשל, האמרגן הוצמך, דמות ברומאן הגדול של שלום עליכם *כוכבים תועים*, מציג את כוכבו הגדול, לייבל רפוביץ', כשחקן יהודי מרומניה, בשם ליאו רפולסקו.

לפני מלחמת העולם השנייה, התקיימה ברומניה פעילות של תאטרון יידי. לצד פעילות זו התקיימו סיורים של להקות התאטרון היהודיות החשובות מפולין שמצאו קהל ער וחסם ליצירתם ברומניה. לובה קדיזון, שחקנית הלהקה הוילנאית, מספרת על הופעותיה של הלהקה ברומניה בפני קהל יהודי אוהד. אחרי מלחמת העולם הראשונה, התמסד התאטרון היידי ברומניה, כבר בשלהי שנות הארבעים החלו יעקב מנסדורף ולהקתו לסייר ברומניה, והופיעו עם ההצגות *אני חי* מאת תומס פנחבסקי ו*טוביה החלבן* מאת שלום עליכם. הביקור ביאסי, עיר הולדתו של התאטרון היידי, נחל הצלחה אדירה. הקהל היהודי הגדול ליווה את השחקנים הנוודים אל תחנת הרכבת, והתחנן בפניהם כי יוסיפו להופיע בעיר. זמן קצר לאחר מכן הוקמו שני תיאטרונים יידיים בברכת השלטון הקומוניסטי: ב-1948 הוקם תאטרון יידי בבוקרשט ושנה לאחר מכן, ב-1949, הוקם תאטרון יידי ביאסי, אשר נקרא על שמו של אברהם גולדפאדן. מ-1958 פעל התאטרון היידי בבוקרשט כתאטרון ממלכתי אשר נהנה ממימון הממשלה.

התאטרון הרומני והתאטרון היידי ברומניה השפיעו רבות על התאטרון בישראל. די אם נציין כי אמה של ליא קניג, דינה קניג, הייתה אחת מן הכוכבות הגדולות של התאטרון היידי בבוקרשט. ליא החלה את קריירת המשחק המפוארת שלה בתאטרון זה, עוד קודם בואה לישראל בראשית שנות ה-60. מרים זוהר, אף היא מגדולות השחקניות בישראל, גדלה ברומניה. בעת המלחמה נשלחה למחנה טרנסטריסטיה, ובמחנות החלה

לראשונה לגלות עניין במשחק, עוד טרם עלייתה ארצה.

לצד שתי הגברות הראשונות הללו של התאטרון הישראלי, שחקנים רבים ומפורסמים הנם יוצאי רומניה. מזכיר את ג'טה לוקה, שהחלה לשחק בגטו היהודי ברומניה, ואת מוסקו אלקלעי, אשר שיחק בתאטרון היידי ברומניה ובתאטרון הרומני עוד בטרם עלייתו ארצה. יענקלה אלפרין ואנאבלה, שניים מבכירי התאטרון היידי בישראל, החלו את קריירת המשחק שלהם בתאטרון היידי ברומניה, והביאו עימם את המסורת המפוארת של התאטרון היידי הרומני לישראל. ניקו ניתאי, אחד מאמני הפרינג' החשובים והמשפיעים בישראל הוא יוצא רומניה, וכמובן, אי אפשר שלא להזכיר גם את השחקניות יוצאות רומניה טטיאנה קנליס אולייר, סנדרה שדה וג'טה מונטה (המרבה לספר בשבחו של בית הספר הרומני למשחק, בו למדה), הפועלות מזה שנים במיטב התיאטרונים בארץ.

בשם תלמידי החוג אני מבקש אפוא להודות למכון הרומני לתרבות בתל אביב, ובעיקר למנהלת ד"ר ג'ינה פאנה ולמנהלת הפרויקטים גב' מוניקה מורוסנו, על שיתוף הפעולה ההדוק והידידותי, ולדקאן הפקולטה לאמנויות על תמיכתה, שזיכו אותנו באפשרות להתוודע לשפת המחזאות, הבימוי והמשחק של התאטרון הרומני העכשווי, השונה כל כך מעברו, אך האוצר בחובו את סממניה של מורשת מפוארת. תודות לאורחינו – לבמאי ומורה התאטרון אלכסנדר האוספטר, למבקרת ומנהלת הפסטיבלים, כריסטינה מודראנו, ולמחזאיות ג'יאנינה קרבונריו, מריה מנולסקו וורה יון, המיוצגות כאן באמצעות יצירותיהן, לבמאיות חנה וזאנה-גרינוולד, דפנה זילברג ואירית רצ'בסקי, למבצעים -- ולכל שאר העושים במלאכה. שבוע זה, כך יש לקוות, מסמל את תחילתם של יחסים מתמשכים של שיתוף פעולה והפרייה הדדית במישור האקדמי והמעשי בין מחלקת התאטרון באוניברסיטת תל אביב ומקבילותיה ברומניה, כלומר – בין דור העתיד של התאטרון והוראת התאטרון ברומניה ובישראל.

פרופ' גד קינר

ראש החוג לאמנות התאטרון
אוניברסיטת תל אביב

ברכת המכון הרומני לתרבות בתל אביב

המכון הרומני לתרבות בת"א נחנך במאי 2005 כאחד מ-18 הסניפים של המכון הרומני לתרבות שפועלים כרגע ברחבי העולם; בודפשט, בריסל, קישינב, איסטנבול, ליסבון, לונדון, מדריד, ניו יורק, פריז, פראג, רומא, סגד, סטוקהולם, תל אביב, וורשה, ווינה וונציה.

ביוני 2010, הפך מר הוריה-רומן פאטאפיוויץ, נשיא המכון הרומני לתרבות בבוקרשט, לנשיא EUNIC (האחד האירופאי של המכונים הלאומיים לתרבות) לתקופה שבין 2010 ל-2011.

המכון הרומני לתרבות מפגיש בין התרבות הרומנית לתרבות העולם הרחב, ומשמש גורם מתווך לקשר ושיתוף פעולה בין גופים תרבותיים מרומניה לאלה מארצות אחרות.

למימוש מטרה זו, נוקט המכון הרומני לתרבות בת"א באסטרטגיה של קיום נוכחות בולטת, מתמדת ומגוונת בשוק התרבות הישראלי, על ידי הבאה ארצה של מיטב הסרטים, התאטרון, המוזיקה, האמנות והספרות.

במקביל, פועל המכון הרומני לתרבות בת"א בעקביות על מנת לגבש ולחזק את שיתוף הפעולה עם מוסדות דומים, ועם אנשי תרבות בולטים בישראל.

במטרה לקדם את התאטרון הרומני העכשווי, ואת שיתוף הפעולה בין אמנים רומניים וישראליים, משמשת הסדנה באוניברסיטת תל אביב של אלכסנדר האוספאטר, בשילוב עם סדרת הרצאות של מבקרת התאטרון והמנהלת לשעבר של פסטיבל התאטרון ברומניה- כריסטינה מודראנו- וקריאות מבימות של מחזות מאת יוצרים רומניים צעירים - ככלי מעצב לאמצעים חדשים של חשיפה הדדית לתאטרון העכשווי בשתי הארצות.

כבעל מסורת עשירה, עבר התאטרון הרומני, בתקופה שלאחר נפילת הקומוניזם, מסע קדחתני ורב-עוצמה, הפך לבמה ממשית לניסיונות וזכה במקום של כבוד ברחבי העולם.

בהזדמנות זו, מודה המכון הרומני לתרבות בת"א לחוג לאמנות התאטרון של אוניברסיטת תל אביב, על ההזדמנות הנפלאה לשיתוף הפעולה.

בנוסף, אנו מודים מקרב לב ובאופן מיוחד לפרופ' גד קינר ולצוותו, אשר הקדישו מזמנם, מרצם וכישרונם להגשמת האירוע.

דר' ג'ינה פאנה

מנהלת המכון הרומני לתרבות בת"א

<http://www.icr.ro/tel-aviv>

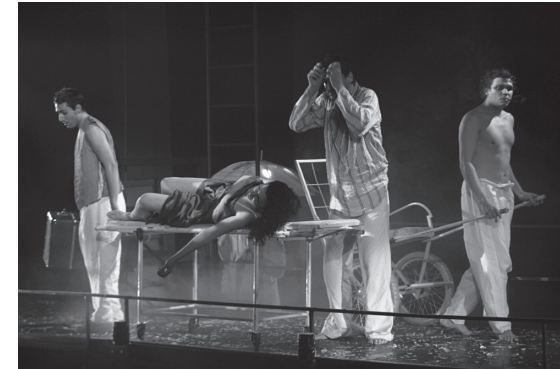
התאטרון הרומני העכשווי

התאטרון היווה תמיד מרכיב חיוני בתרבות הרומנית, אולם תפקידו השתנה מן הקצה אל הקצה בעקבות מהפכת 1989 וקריסת המשטר הקומוניסטי. קודם לכן, התאטרון והתרבות בכללותה, שימשו כאחד הערוצים שבאמצעותם יכלו תושבי רומניה לטעום את טעמה של החרות, למרות ההקשר הפוליטי המדכא. אגדות נולדו באותם ימים, שחקנים ובמאים אשר ניצלו את ההזדמנות לבטא מעל הבמה את מה שכולם חשבו ולא העזו לומר בגלוי, הפכו לדמויות איקוניות של החברה הרומנית. בה בעת עזבו אמנים מפורסמים את המדינה והחלו לפתח קריירה בארצות אחרות. חלק מהם עתידיים היו לשוב אחרי 1989 ולתרום לשינוי המפה התאטרונית במולדתם, ביניהם – וולאד מוגור, ראדו פנצ'ולסקו, דוד אסריג, אלכסנדר האוספטר, אנדריי סרבאן.

בתום עידן הטלטלות והמבוכה של "נקודת אפס" זו, נפתח התאטרון הרומני אל העולם בסדרה של מסעות בראשית שנות ה-90 של המאה הקודמת, ובניסיונות לחדש את הקשר עם התרבויות המערביות. אולם רק עם תחילת האלף השלישי נולד הדור החדש של יוצרי תאטרון. קולותיהם של ראדו אפרים, ג'יאנינה קרבונריו, וולאד מאסאקי, אלכסנדרה בדאה ואחרים הם כרגע הקולות המעניינים ביותר הנשמעים מעל קרשי הבמה הרומנית ולא רק שם. במציאות החדשה של הגלובליזציה כולם נוסעים כדי להעלות את יצירותיהם במדינות אחרות, או אף כדי ליצור בהקשרים תרבותיים שונים, אליהם הם מעתיקים את מורשתם הרומנית.

המגמות החדשות הצצות בשנים האחרונות, דוגמת ההידרשות לחללי מופע שונים, הקולות החדשים במחזאות, המודעות החברתית של להקות עצמאיות והפרויקטים הבינתחומיים – הם המגדירים את מה שמסתמן כהווה של התאטרון הרומני, ומצביעים על מה שעשוי להצטייר כאופיו בעתיד.

כריסטינה מודראנו

עמוס, עפ"י ס.צווייג, בימוי אלכסנדר האוספטר, התאטרון הקלאסי אראד "יואן סלאביצ'י", 2008

אנדרטה מאת קולין ואגנר, בימוי אלכסנדר האוספטר, תאטרון ג.א. פטקולסקו, רזיטה, רומניה

פרידה קאלומניה, מאת ובבימוי אלכסנדר האוספטר, תאטרון אי.די.סורבו, פטרוסני, רומניה, 2009

האורחים המשתתפים והיוצרים המוצגים בשבוע הלימוד וההתנסות

הבמאי והמורה **אלכסנדר האוספטר** נולד בבוקרשט, רומניה, בשנת 1949. הוא היגר עם אמו לישראל, ועבר לאחר מכן לאירלנד, בה למד. הוא הצטרף לתאטרון ה"אָבִי" ומונה למנהל המחלקה הניסיונית. לאחר שהות נוספת בישראל בה העלה מחזאות פוליטית, הוא הגיע בשנת 1971 לקנדה, בה ייסד את מעבדת התאטרון של מונטריאול. מאז ביים למעלה מ-200 הפקות תאטרון, מחזות זמר, אופרה ומחול. בקנדה שימש כמנהל אמנותי של מספר להקות

ניסיוניות. בין הפקותיו הקנדיות המפורסמות ניתן לציין את **מדאה, 7 דרכים לחצות נהר, השחף, מהגוני, המלט, הדקאמרון, מופע סולז'ניצין, המשוע והנזירה, כטוב בעיניכם, מטאמורפוזזה, המשפט, החטא ועונשו, האחים קרמזוב, נשיקת אשת העכביש, המלך ליר, פרשת אופנהיימר, תיק ריגולטו** ועוד.

ב-1984 הוא ייסד את פסטיבל "קנזן" בקוויבק סיטי, פסטיבל שבו התגלו בין היתר ה"סירק דה סוליי" ורוברט לפאג'. הוא עבד בכל רחבי העולם, וזכה בפרסים ובאותות הצטיינות רבים. הוא חזר למולדתו רומניה, וביים בה בין היתר את **הם שמו אזיקים על הפרחים, טיבלה והשד שלה, רוברטו זוקו, גן הדובדבנים, מקיאווולי, משימה-5 נו, סאלומה, סימבלין, פאוסט ודון ז'ואן, יומני דרקולה, אגדת חורף, מכינל, פסק דין, יוליוס קיסר** ועוד. האוספטר שימש גם כמנהל מחלקת התסכיתים של הסי.בי.אס. והפיק מאות יצירות חדשות. הוא עצמו חיבר מחזות ועיבודי במה רבים, ביניהם: **חבר חלוץ, המזורקה האחרונה, אמוק, מופע סולז'ניצין**.

אלכסנדר האוספטר לימד בבית הספר הלאומי לתאטרון במונטריאול, באוניברסיטת מק'גיל, באוניברסיטה של טורונטו, באוניברסיטאות אן ארבור וברקלי, באוניברסיטה של ויניפג, במכון לונצ'רסקי במוסקבה, ועוד.

עבודות הבימוי של האוספטר מעוררות לעתים קרובות מחלוקות עזות הואיל והוא עורך ניסיונות הן בדימויים והן בטקסט. לגביו המחזה הוא קו מנחה בלבד, והוא מיישם עיקרון זה לגבי מחזאות קלאסית ולגבי מחזאות מודרנית כאחת. הפקותיו כוללות לא אחת תמונות אלימות, עירום, והתגררות בוטה בקהל. במקרים לא מעטים הוא הותקף באותו להט בו ניסו להגן עליו. אין פירושו של דבר שעבודתו מתייחדת אך ורק בפרובוקציות ובגון פוליטי. השחקן שמילא את התפקיד הראשי בעיבודו של האוספטר **להמלך ליר** – שהתאפיין בסגנון של קברט – היה חולה אנושות, ונפטר זמן קצר אחרי רדת ההפקה. ההצגה חוללה זעזוע עמוק בקהל שכן דקה אחר דקה

השחקן הופשט מלבושו, והמראה המהמם של גופו הכחוש והשילדי הבליט את הפאתוס שביצירה – הגיל המנשל את הפרט מעוצמתו הפוליטית והגופנית. זה היה **ליר** שלא יימחה מזכרונו של כל מי שצפה בהצגה.

כריסטינה מודראנו (ילידת 1974) היא מבקרת תאטרון, עתונאית, חוקרת וסופרת. ב-1997 הוענק לה תואר ראשון בעיתונאות מטעם הפקולטה למדעי העיתונות והתקשורת באוניברסיטת בוקרשט. עבודת הגמר שלה הוקדשה לנושא **מגמות בעיתונאות התאטרון הרומנית 1990 - 1996**. כיום היא שוקדת על עבודת הדוקטור שלה באוניברסיטה לאמנות התאטרון והקולנוע בבוקרשט בנושא **ההמצאה מחדש של חלל המשחק בתאטרון הרומני אחרי 1990**.

ככתבת תרבות ותאטרון וכעורכת פעלה מודראנו במספר עיתונים וכתבי עת רומניים מרכזיים, וזכתה בפרסים על הישגיה בתחום זה. היא פרסמה שלושה ספרים: **צ'ק לבמאי התאטרון** (2003), **המסכות של אלכסנדר האוספטר** (2005) ו**פנים הבית** (2008).

בשנים 2008 – 2010 שימשה כריסטינה מודראנו כמנהלת האמנותית וכמעצבת הבלעדית של תכנית **פסטיבל התאטרון הלאומי** בבוקרשט. מדיניותה של מודראנו בתפקיד זה התאפיינה בניסיון לייצר התכתבות בין טקסטים תאטרוניים עכשוויים וקלאסיים, ויחסי גומלין בין יצירות רומניות, אירופיות ובינלאומיות בנות זמננו. "לכך ניתן להוסיף" – ציינה מודראנו – "הפקות במתכונת מסורתיות, מיצבים, יצירות קיבוציות, תאטרון מומחים, מופעים אל-מילוליים, או בקיצור, תאטרון פוסט-דרמטי. אנחנו מעודדים את המפגש בין הצגות שנועדו לבמה הגדולה של הזרם המרכזי לתאטרון המחתרתי. מבחר זה כולל קשת רחבה של מופעים ממחול בצורתו הרדיקלית ביותר ועד למעבדות תאטרון הפועלות במתכונת סדנתית. ואני יוצרת מסגרות לסבבי שיח ומפגשים של במאים, מבצעים ותאורטיקנים".

התואר השני בכתיבה דרמטית באוניברסיטת UNATC, בה היא לומדת.

מריה מנולסקו, מחברת **אהב את עצמך**, מחזאית ומחברת רומנים, נולדה בבראסוב, רומניה ב-1980. ב-2007 זכתה מנולסקו בפרס הרומני למחזאי החדש המצטיין על יצירתה **עם מעט עזרה מידידי** (שהועלתה ב-2007 בתאטרון הלאומי ביאסי, רומניה) ו**בר סאדו-מאזו בלוז** (שבזמן באותה שנה על ידי המחזאית ג'יאנינה קרבונרו ב"תאטרון הקטן מאוד" בבוקרשט). ב-2007 שהתה במסגרת התכנית הבינלאומית לאירוח מחזאים מבטיחים בתאטרון

הרויאל קורט בלונדון, שם פיתחה את המחזה **אני לא ישו הנוצרי**. מחזותיה הנוספים כוללים את **Re: Re: Re: Hamlet** (מחזה שנכתב בהשראת בלוגים באינטרנט, הועלה בתאטרון בולאנדרה בבוקרשט ובגראץ, אוסטריה, ב-2008) ו**אהב את עצמך** (שהועלה ב"תאטרון הקטן מאוד" בבוקרשט, 2010). מספר מחזות מפרי עטה תורגמו לטורקית, סרבית, אנגלית וצרפתית, ועתה לעברית.

מנולסקו פרסמה גם שני רומנים: **מרים המשקלות מויטן** (2006) ו**כמו טיפות של דם על רצפת המעלית** (2010).

ורה יון (ילידת 1981), מחברת **ויטמינים** היא מחזאית, תסריטאית, פעילת תאטרון קהילתי ואוצרת מחזאות חדשה. היא בוגרת המגמה לבימוי תאטרון באוניברסיטה לתאטרון ולסינמטוגרפיה "א.ל. קארא-ג'יאלה" בבוקרשט. ב-2005 ייסדה עם עמיתיה את "פרויקט טאנגה", קבוצת תאטרון המתמקדת בפיתוח מחזאות חדשה ברומניה באמצעות שיטות חדשות לייצור מופעים. היא גם ייסדה את התאטרון הקהילתי הראשון ברומניה – "הנדיבות הלוחמת" – הדוגלת באמנות אקטיביסטית ובמיזמים בעלי מודעות חברתית. ב-2005 זכה המחזה שלה **ויטמינים** בפרס **DramAcum** למחזאית הרומניה המצטיינת. המחזה פורסם בניו יורק במסגרת אנתולוגיה של המחזאות הרומנית העכשווית. יצירתה **הצלת סאם** הועלתה בתאטרון ה"רויאל קורט" בלונדון ב-2006. המחזה **רדבול** הועלה לראשונה ב"תאטרון יום שני" בבוקרשט, וזמן קצר לאחר מכן ב"תאטרות 59E59" בניו יורק. ורה יון נחשבת לאחת המחזאיות המרשימות ביותר בדרמה הרומנית בת-זמננו.

ג'יאנינה קרבונרו (ילידת 1977), מחברת **עצרו את הקצב!** היא במאית ומחזאית. את התואר הראשון בבימוי סיימה באוניברסיטה לתאטרון וסינמטוגרפיה בבוקרשט (UNATC); היא בעלת תואר שני בבימוי, ושוקדת עתה על לימודי הדוקטורט ב-UNATC. קרבונרו היא חברה בקבוצת **dramAcum**, חבורה של חמישה במאי תאטרון, ששמה לה למטרה לטפח ולהעלות מחזאות רומנית עכשווית.

כבמאית וכיוצרת עצמאית (אוטריית) העלתה שורה ארוכה של יצירות רומניות בנות זמננו בבוקרשט ובפסטיבלים בינלאומיים. יצירתה **20/20** הוצגה ב-2010 בפסטיבל ההונגרי הלאומי בפש, בפסטיבל התאטרון בנובי סאד, ובפסטיבל המחזאות העכשווית בבודפשט (2009). המחזה **mady-baby** (שתורגם ל**קבאב**) הוצג בין 2006 – 2009 בשורה של פסטיבלים אירופיים בליל, בודפשט, וינה, גטבורג בשבדיה, ברטיסלבה בסלובקיה, שטרסבורג, פריז, ויסבאדן שבגרמניה, וכן בקנדה (שם זכה המחזה בפרס המבקרים האנגליים במונטריאול). המחזה ביום והועלה ב"רויאל קורט" בלונדון ב-2007, ב"קאמרשפילה" במינכן וב"שאוביהנה" בברלין ב-2007, בקפה תאטרון בקופנהגן (2008), ובתאטרות שונים ביוון, יפן, צרפת, הרפובליקה הצ'כית, סלובקיה, פולין, טורקיה ובלגיה, ותורגם לאיטלקית, פורטוגזית, הונגרית, בולגרית, סרבית, טורקית, ספרדית ועברית, ויצא לאור בדפוס בארצות שונות. המחזה **אופרוגוס** הועלה ב"פולקסטאטר" בווינה ב-2010, ויצירתה **fastforwardrewind** הוצגה בפריז ב-2009, ובסופיה, בולגריה, ב-2009, וכן במסגרת שתי קריאות מבימות בניו יורק. המחזה **עצרו את הקצב!** הועלה בפסטיבל הבינלאומי בצ'כסטובובה, פולין, ב-2005, בפסטיבל קונטאקט בטורון, פולין (2005), ובביאנלה של מחזות אירופיים חדשים בוויסבאדן, גרמניה, ב-2004. הפקות חדשות של **עצרו את הקצב!** הועלו בסטודיו ד'אלפורויל בפריז, 2006, בתאטרון הלאומי בניצה, צרפת, ב-2008, בבודפשט ב-2009, בשלושה תאטרות שונים בגרמניה, באיסטנבול ב-2009, וכן בתאטרות בסלובקיה, אירלנד, אוסטריה ושוויצריה. כמו כן תורגם ופורסם המחזה בפולין, ספרד, בולגריה, ובארה"ב באנתולוגיה **Romania After the Fall** בעריכת **Martin E. Segal** ו-ICR, ניו יורק. בין יתר מחזותיה שהועלו בארצות שונות ניתן לציין את **לא-מציאויות מהמערב הפרוע המידי** (פרס המחזה הטוב ביותר בתחרות קמיל פטרסקו ברומניה, 2000), **דבש, הטיפוסים האלה נראים כמו הורינו** (2005), **די ג'יי פיראט, מצלצים הביתה** (2009), **המלחמה נגמרה. מה נעשה עכשיו?** (2009).

ג'יאנינה קרבונרו הוזמנה לשמש כמחזאית אורחת ב"רויאל קורט" בלונדון (2004), וכן בבריסל ובניו יורק (2007). עבודותיה כבמאית וכמחזאית זיכו אותה בפרסים רבים. כן הוזמנה לנהל סדנאות כתיבה למחזאים באיסטנבול, טורקיה, ובמסגרת

קריאת מחזות

סבב ראשון יום שני, 4.4.11, בין השעות 16:45-20:00
בניין גילמן, אולם שוטלנדר [140]

ויטמינים מאת ורה יון

מרומנית: דליה שילון-סטיגליק
בימוי: אירית רצ'בסקי
שחקנים: אמא - ליהי פיין, אבא - ירון שילדקרוט,
אנדרה - נינה הורביץ, ברו - יהונתן שחר, כוכב רוק
- נדב מיכאל, ילדה, אישה, שוטרת, אנדראה מרין
- עינת גור

המחזה עוסק במשפחה רומנית בעידן החדש,
הרודפת בכל כוחה אחר אורח החיים המערבי ומוכנה
לשלם את המחיר.

ברו: הם לא מרגישים בי, בדיוק כמו שאתה לא
מרגיש בלכולך ובשיעול כשאתה כשאתה

מעשן יותר מדי. הם כל-כך זוהרים ויפים...כשאני צופה באמא שלי אוכלת
ארוחת בוקר, אני מרגיש כאילו אני צופה בסרט פורנו...כשאני רואה אותם
רבים, סובלים, בוגדים, הם לא מרגישים בי, הם לא יודעים מי אני, הם לא
יודעים כלום על הבן שלהם שעכשיו הפך לסתם ריח מוזר שמגיע מתחת
לשולחן.

עצרו את הקצב! מאת ג'יאנינה קרבונריו

צילום: מריה דראגיצי'

מרומנית: דליה שילון-סטיגליק
במאית: דפנה זילברג
שחקנים: פאולה - נטע בר רפאל, מריה -
רותם בלאו, רולנדו - איתמר כהן
מוזיקאי: אייל לנזיני

פאולה, מריה ורולנדו, הם שלושה צעירים
רומנים שמואסים במירוץ הקפיטליסטי

הסיזיפי של רומניה להדביק את הקצב של המערב. עד הערב ההוא שבו הם נפגשו
במקרה במועדון ה"ספייס", מריה עבדה בשלוש עבודות, פאולה רק רצתה לעשות
כיף, ורולנדו חלם להיות די ג'יי מצליח. אבל מרגע המפגש ביניהם, ברור להם
שהחיים שלהם לעולם לא יחזרו להיות אותו הדבר. וברור להם שהם צריכים, בכל
מחיר - לעצור את הקצב!

סבב שני יום שישי, 8.4.11, בין השעות 12:30-14:00
בניין גילמן, אולם שוטלנדר [140]

אהב את עצמך מאת מריה מנוסקו

מרומנית: אניטה פרי סלע
בימוי: חנה ואזנה גרינולד
שחקנים: רפא - יועד בר נוי, מריה -
לימור זמיר, יואן - גד קינר
מפיקה: שקד סבג

חג המולד בבוקרשט, בכל חורף מתים
שלוש מאות הומלסים. באחד הרחובות
מתגוללים שלושת גיבורי המחזה: שני

גברים ואשה אחת. יחסי הגומלין ביניהם נעים בין אילמות לאלימות, בין בחירה
לבריחה, בין בדידות וקרבה, בין מגע לנתק, ובין חיים למוות. כל אחת מהדמויות
עסוקה במוטיבים של אהבה, קורבן, חטא, עונש ומחילה, מוטיבים שהם אבני ייסוד
בתרבות הנוצרית, ואשר מהווים את ליבת המחזה.

תוכנית האירועים

כל האירועים נערכים באולם שוטלנדר, בניין גילמן 140

יום ראשון, 3.4.11 – יום שישי, 8.4.11 סדנת הבמאי אלכסנדר האוספטר

בימים ראשון, שלישי, רביעי וחמישי, 3.4, 5.4, 6.4, 7.4
הסדנה תתקיים בין השעות 18:30-23:00

ביום שני, 4.4

הסדנה תתחיל עם סיום אירוע הפתיחה וקריאת המחזות, בשעה 20:00

ביום שישי, 8.4

12:15-10:15 - פרזנטציה של הסדנה במסגרת היום הפתוח

יום שני, 4.4.11

פתיחה חגיגית וסבב ראשון של קריאת מחזות

קבלת פנים	16:00 – 16:30
ברכות: ד"ר ג'ינה פאנה, מנהלת המכון הרומני לתרבות בתל-אביב; פרופ' חנה נוה, דקאן הפקולטה לאמנויות; פרופ' גד קינר, ראש החוג לאמנות התאטרון	16:30 – 16:45
כריסטינה מודראנו, מבקרת תאטרון ומנהלת לשעבר של פסטיבל התאטרון הלאומי בבוקרשט: מחזאות רומנית בת-זמננו (באנגלית)	16:45 – 17:15
קריאה מבוימת של המחזה ויטמינים מאת: ורה יון, תרגום: דליה שילון-סטיגליק, בימוי: אירית רצ'בסקי	17:15 – 18:15
הפסקה	18:15 – 18:30
קריאה מבוימת של המחזה עיצרו את הקצב! מאת ג'יאנינה קרבונריו, תרגום: דליה שילון-סטיגליק, בימוי: דפנה זילברג	18:30 – 19:20
דיון עם הבמאיות והמבצעים של הקריאות	19:20 – 20:00

יום שישי, 8.4.11

יום פתוח: הרצאות, סדנה, סבב שני של קריאת מחזה

כריסטינה מודראנו: התאטרון הרומני היום (באנגלית)	9:00 – 9:30
אלכסנדר האוספטר: על עבודתו התאטרונית (באנגלית)	9:30 – 10:00
הפסקה	10:00 – 10:15
סדנה פתוחה של אלכסנדר האוספטר ושיטתו	10:15 – 12:15
הפסקה	12:15 – 12:30
קריאה מבוימת של המחזה אהב את עצמך מאת: מריה מנולסקו, תרגום: אניטה פרי סלע, בימוי: חנה זאנה-גרינוולד	12:30 – 13:30
דיון עם הבמאית והמבצעים, וסיכום שבוע "התאטרון הרומני היום"	13:30 – 14:00

"מהגרים בעלי כישורים מיוחדים" מאת סביאנה סטנסקו, בבימוי תאה אלאגיק, פרויקט נשים, ניו יורק, צילום קרול רוזג

תודות

לד"ר ג'ינה פאנה, מנהלת המכון הרומני לתרבות בתל אביב, ומוניקה מורוסנו, מנהלת הפרויקטים של המכון, על שיתוף הפעולה הפורה ועל הבאת האורחים הרומנים; לפרופ' חנה נוח, דקאן הפקולטה לאמנויות, על העידוד; לליאורה טופז, העוזרת המנהלית של החוג לאמנות התאטרון; לבמאיות ולמבצעים של הקריאות המבוימות; לנועה גולן, אסתר דרר, כרמל ידיד ושקד סבג מ"צוות ההפקות" של החוג על עזרתן בניהול ובארגון האירוע; לגיא גודורוב, רן שחל ולארכס ולסקי מיחידת ההפקות של החוג על הסיוע הלוגיסטי; לדינה קונסון על עיצוב התכנייה וההזמנה.